
Rezultati Upitnika za građane i građanke Nikšića i Plužina o uticaju klimatskih promjena na vode

Uvod:

NVO Društvo mladih ekologa u partnerstvu sa nevladinom organizacijom **Divlja ljepota** iz Plužina realizuje projekat „**Bolje razumijevanje voda usljed klimatskih promjena**“.

Projekat se realizuje u okviru Regionalnog programa lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 2. ReLOaD2, finansira Evropska unija, a sprovodi UNDP u partnerstvu s četrnaest lokalnih samouprava u Crnoj Gori, podijeljenih u pet klastera među kojima je klaster "Zajedno Nikšić i Plužine". Sadržaj upitnika je isključiva dogovornost Društva mladih ekologa.

Opšti cilj projekta je: Doprinos osnaživanju lokalnih zajednica u Nikšiću i Plužinama da aktivno utiču u očuvanju voda usljed klimatskih promjena u skladu sa politikama EU.

Jedna od aktivnosti koju NVO Društvo mladih ekologa sprovodi jeste izrada, distribucija i obrada onlajn upitnika za građane. Upitnik je popunjavan u periodu od 08-24.12.2023. godine.

Metodologija

Ispitivanje stavova građana/ki vršeno je putem polustrukturiranog online upitnika. Ispitivanje je sprovedeno tokom decembra 2023. godine. Ukupno je uključeno 219 građana i građanki opštine Nikšić.

Rezultati upitnika:

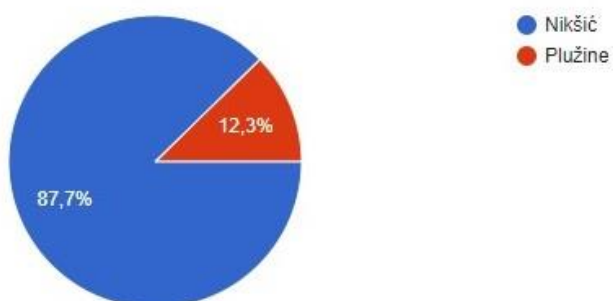
Profil ispitanika/ca

Upitnik o stavovima građana po pitanju uticaja klimatskih promjena na vode na teritoriji opština Nikšić i Plužine popunilo je ukupno 219 građana i građanki.

1. Opština na čijoj teritoriji stanujete:

Na pitanje je odgovorilo 219 ispitanika/ca. Veći broj ispitanika/ca, 192, odnosno 87,7% je iz Nikšića a iz Plužina 27, odnosno 12,3%.

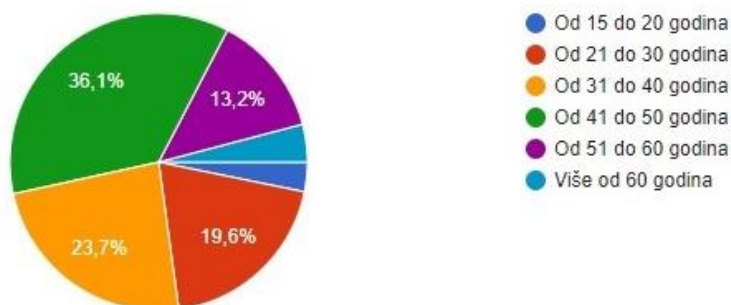
219 одговора

2. Koliko godina imate?

Najveći broj ispitanika/ca, njih 79 ili 36,1% je između od 41-50 godina, zatim 52 ili 23,7% je od 31-40 godina, 43 ili 19,6% je od 21-30 godina, 29 ili 13,2% ispitanika/ca je između 51 i 60 godina, devet ili 4,1 % ispitanika/ca ima više od 60 godina, sedam ispitanika/ca ili 3,2% ima od 15-20 godina.

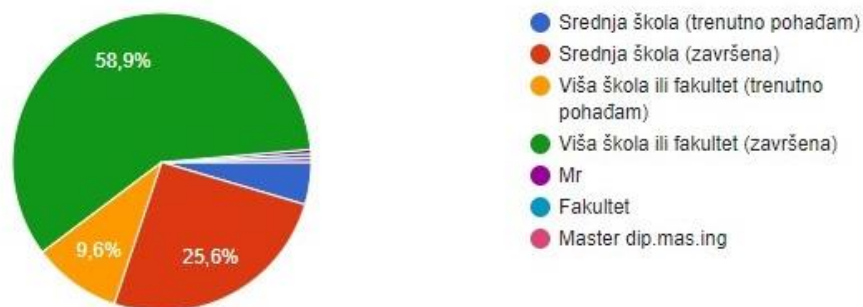
219 одговора

3. Obrazovni status

Većina od 219 ispitanika/ca je visokoobrazovana: njih 129 ili 58,9% je završilo višu školu ili fakultet, dok 56 ili 25,6% je završilo srednju školu, 21 ispitanik ili 9,6% trenutno studira , dok je 10 ispitanika/ca ili 4,6% srednjoškolaca i jedan ispitanik ili 0,5% je sa diplomom magistra.

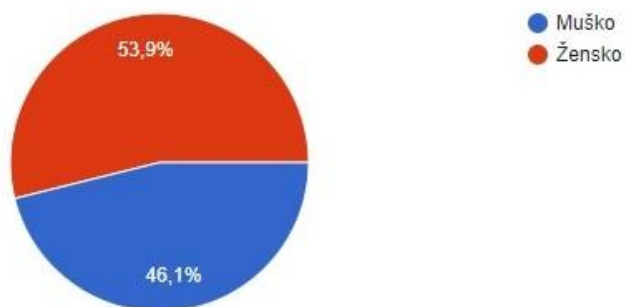
219 одговора

4. Pol ispitanika/ca

Na pitanje je odgovorilo svih 219 ispitanika/ca. Što se tiče polne strukture ispitanika/ca, ona je u velikoj mjeri ujednačena. Ipak, većinu predstavljaju ispitanice: 118 žena odnosno 53,9% ukupnog broja lica koja su popunila upitnik. Upitnik je popunio 101 muškarac odnosno 46,1% od ukupnog broja ispitanika/ca.

219 одговора

5. Da li ste prije ovog upitnika čuli za klimatske promjene?

Na ovo pitanje potvrdno je odgovorila većina ispitanika/ca i to njih 213 ili 97,3% dok je negativan odgovor dalo njih 6 ili 2,7%.

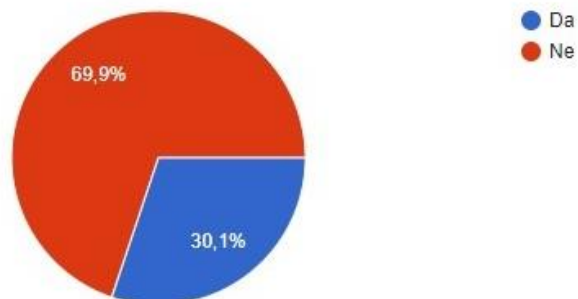
219 одговора

6. Ako je vaš odgovor DA, da li ste nešto radili po pitanju ublažavanja klimatskih promjena?

Iako se ovo pitanje odnosilo na one ispitanike/ce koji su se u predhodnom pitanju izjasnili pozitivno na njega je odgovorilo svih 219 ispitanika/ca i to 153 ili 69,9% sa Da dok je 66 ili 30,1 % ispitanika/ca odgovorilo sa Ne.

219 одговора

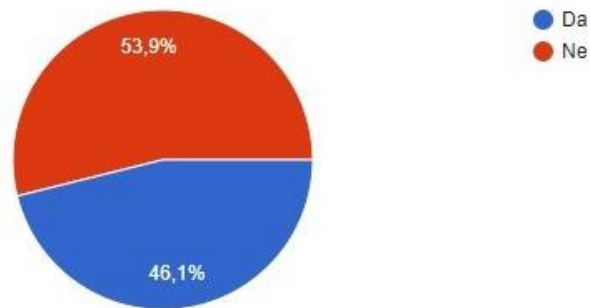
7. Ukoliko je odgovor DA, molimo Vas da nam navedete primjer.

Na ovo pitanje odgovorila je četvrtina ispitanika/ca ili 59. Najčešće se kao primjeri navode sadnja drveća, razni vidovi energetske efikasnosti u domaćinstvima (demit fasada, korišćenje zelene energije, kontrola grijanja, smanjenje potrošnje električne energije), vožnja bicikla.

8. Da li se redovno informišete na temu klimatskih promjena?

Na ovo pitanje odgovori su gotovo ujednačeni. Ipak malo više i to njih 118 ispitanika/ca ili 53,9% je negativno odgovorilo dok je potvrdno odgovorio 101 ili 46,1 ispitanik/ca.

219 одговора

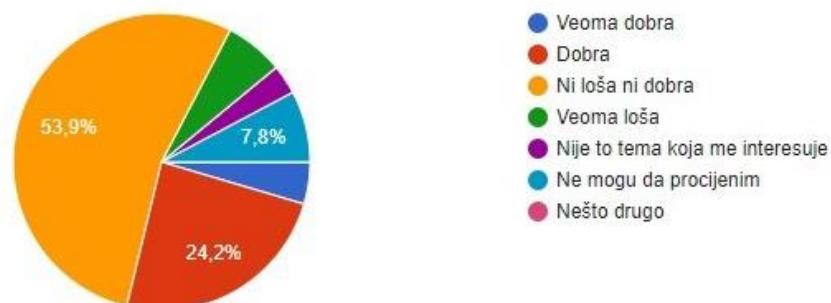
9. Ako je odgovor DA, molimo Vas da nam kažete na koji način?

Kao najčešći način informisanja o klimatskim promjenama je naveden internet bez izvdavanja posebne veb stranice, zatim mediji, putem društvenih mreža, emisija o ekologiji isl.

10. Kako procjenjujete Vašu informisanost o klimatskim promjenama?

Na ovo pitanje je odgovorilo svih 219 ispitanika/ca. Više od polovine, njih 118 ili 53,9% je odgovorilo sa Ni loša ni dobra, zatim 53 ispitanika/ce ili 24,2% je odgovorila sa Dobra, 17 ispitanika/ca ili 7,8% je odgovorilo sa Ne mogu da procijenim, 14 ispitanika/ca ili 6,4% je odgovorilo sa Veoma loša, 10 ispitanika/ca ili 4,6% je odgovorilo sa Veoma dobra, sedam ispitanika/ca ili 3,25 je odgovorilo Nije to tema koja me interesuje.

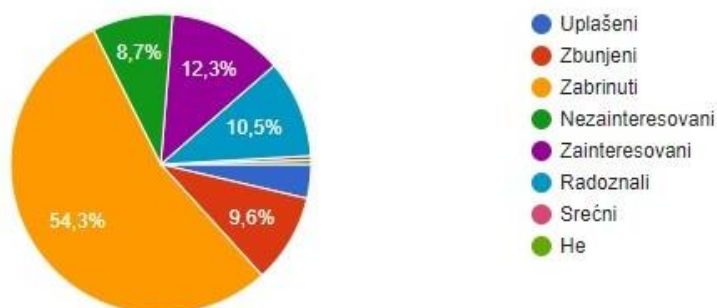
219 одговора

11. Kako se osjećate kada su u pitanju klimatske promjene? Da li ste: uplašeni, zbunjeni, zabrinuti, nezainteresovani, zainteresovani, radoznali, srećni, nešto drugo

Od 219 ispitanika/ca više od polovine, njih 119 ili 54,3% je odgovorilo da su Zabrinuti, zatim 27 ispitanika/ca ili 12,3% se osjeća Zainteresovano za klimatske promjene, Radoznalo se osjećaju 23 ili 10,5%, 21 ili 9,6% se osjeća Zbunjeno, 19 ili 8,7% se osjeća nezainteresovano, osam ili 3,7% ispitanika/ca se osjeća Uplašeno.

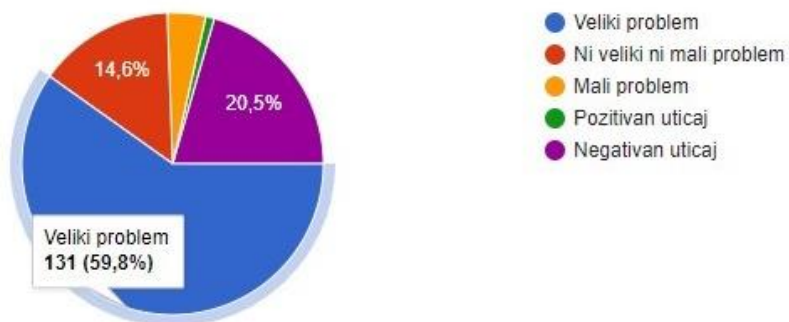
219 одговора

12. Kada su u pitanju klimatske promjene i njihov uticaj na vode, kako biste ocijenili razmjeru njihovog uticaja?

Većina ispitanika/ca smatra da klimatske promjene imaju negativan uticaj na vode. Njih 131 ili 59,8% smatra da su klimatske promjene Veliki problem za vode, 45 ili 20,5% smatra da imaju Negativan uticaj, 32 ili 14,6% smatra da su klimatske promjene Ni veliki ni mali problem za vode, devet ispitanika/ca smatra da imaju Mali problem, dok njih dvoje ili 0,9% procenata smatra da imaju Pozitivan uticaj.

219 одговора

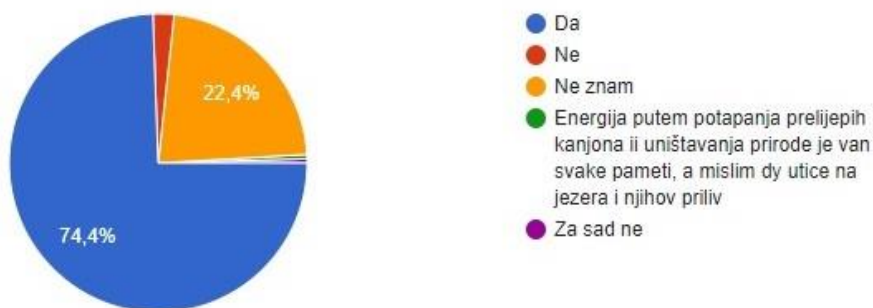
13. Da li znate da navedete neki primjer uticaja klimatskih promjena na vode Crne Gore?

Na ovo pitanje imamo 124 odgovora. Kao primjere uticaja klimatskih promjena na vode Crne Gore, u najvećem broju slučajeva navodi se uopšteno smanjenje izvorišta i količina vode u rijekama te negativni uticaju koji se usled toga proizvode na floru i faunu, nestanak šuma, poplave, sve duži sušni periodi i sl. U konkretnim slučajevima navodi se ugorženost područja rijeke Komarnice, smanjenje kapaciteta voda Gračanice, Ada Bojana, Tara, rijeka Mrkošnica.

14. Da li smatrate da usled klimatskih promjena možemo imati manju izdašnost vrela, a samim tim i manju proizvodnju energije?

Gotovo tri četvrtine odnosno 163 ili 74,4% ispitanika/ca je pozitivno odgovorilo dok je 49 ili 22,4% odgovorilo sa Ne znam, pet ispitanika/ca ili 2,3% je odgovorilo da klimatske promjene ne mogu imati negativan uticaj na izdašnost vrela i manju proizvodnju energije dok je kao nešto drugo jedno lice napisalo da Energija putem potapanja prelijepih kanjona ili uništavanja prirode je van svake pameti a mislim da utiče na jezera i njihov priliv.

219 одговора

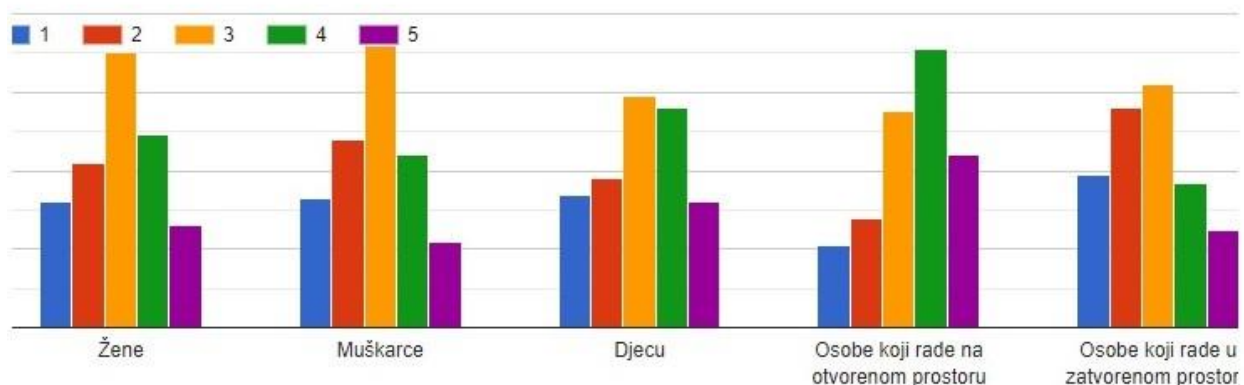
15. Kako bi se po Vama mogla spriječiti ili minimizirati šteta prema vodnom resursu koju uzrokuju klimatske promjene?

Na ovo pitanje odgovorilo je 108 ispitanika/ca. Najviše predloga za sprečavanje i ublažavanje šteta prema vodnom resursu koje uzrokuju klimatske promjene ispitanici povezuju sa potrebom veće zaštite i očuvanja šuma, potrebom pošumljavanja, pravilnijim procesom sječe, većim stepenom zaštite šuma od požara. Zatim kao predlog se iznosi potreba efikasnijeg, pravilnijeg i pažljivijeg upravljanja vodama, očuvanju površinskih voda. Treća grupa odgovra se odnosi na prepoznavanje ovog problema kao globalnog i da je potrebna akcija na globalnom nivou kako bi se spriječila ili minimizirala šteta prema vodnom resursu od klimatskih promjena.

16. Koliko posljedice uticaja klimatskih promjena na vode utiču na različite društvene grupe? (dati pojedinačnu ocjenu za svaku grupu, pri čemu je 1 najmanji a 5 najveći uticaj)

Kada je u pitanju uticaj posledica klimatskih promjena na različite društvene grupe ispitanici su se izjasnili da one najviše utiču na osobe koje rade na otvorenom prostoru i to njih 44, zatim na djecu 32 ispitanika/ce, 25 na osobe koje rade u zatvorenom prostoru, 26 na žene i 22 ispitanika/ce na muškarce. Najviše odgovora je sa ocjenom tri što se može smatrati kao osrednji uticaj na određene grupe i on je naizraženiji kod muškaraca.

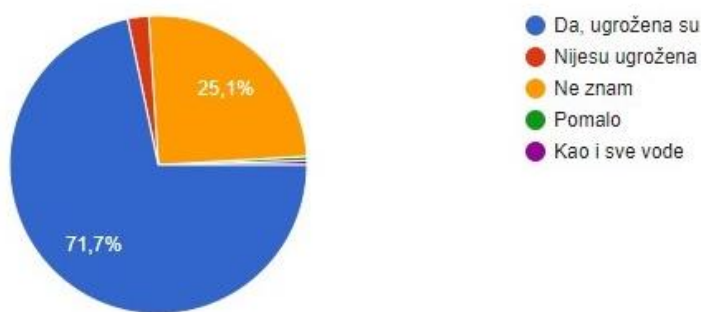
U tabeli ispod su prikazani odgovori sa rangiranjem od 1-5.

17. Da li smatrate da su zakonom zaštićena vodna područja ugrožena zbog klimatskih promjena?

Nešto manje od tri četvrtine ispitanika/ca, odnosno 151 ili 71,7% ispitanika/ca je dalo pozitivan odgovor. Oko jedne četvrtine ispitanika/ca, njih 55 ili 25,1% je odgovorilo sa ne znam, dok pet ili 2,35 ispitanika/ca smatra da nijesu ugrožena.

219 одговора

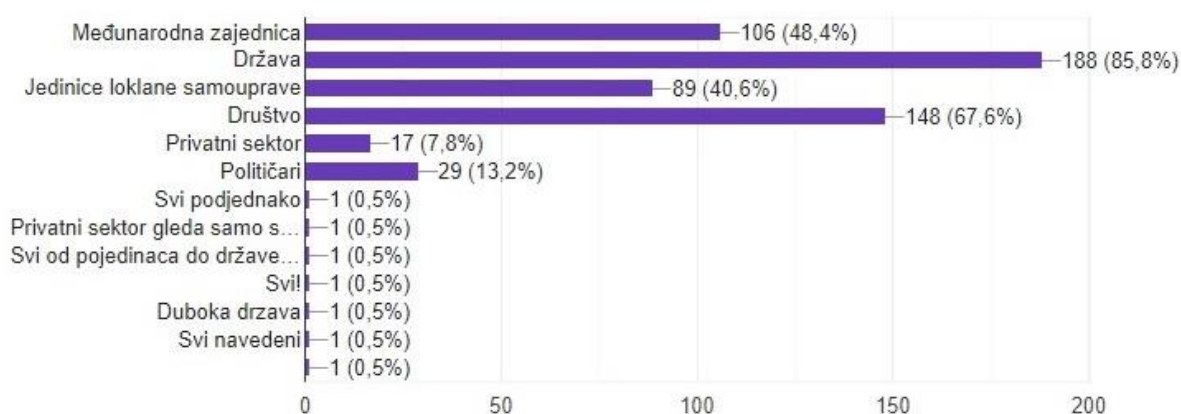

18. Ko je nadležan da se bavi problemima koji su uzrok/posljedica klimatskih promjena?¹

Ispitanici su u najvećoj mjeri po nadležnostima u bavljenju problemima uticaja klimatskih promjena izdvojili šest odgovora i to njih 188 ili 85,85% smatra da najveću nadležnost ima država, zatim 148 ili 67,6% smatra da društvo ima najveću nadležnost, 106 ili 48,4% smatra isto za međunarodnu zajednicu, 89 ili 40,6% smatra jedinice lokalne samouprave da imaju najveću nadležnost, za političare misli 29 ili 13,2% a za privatni sektor 17 ili 7,8% ispitanika/ca smatra da su u najvećoj mjeri nadležni za bavljenje problemima uticaja klimatskih promjena.

Ostala razmišljanja su pojedinačno manja od 1% i odnose se na Sve podjednako, Privatni sektor gleda samo svoj interes, a političari pomažu samo ako se ne uključuju u tu temu, Sve od pojedinca do države, zakoni i efektivna i velika kažnjavanja, Duboka država, Svi navedeni.

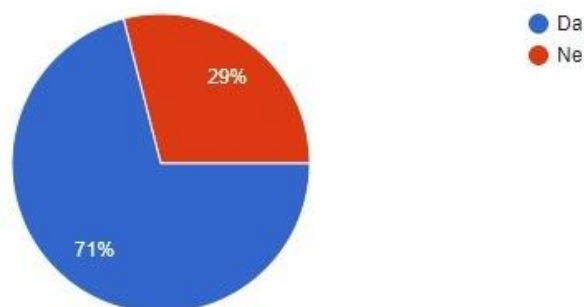
219 одговора

19. Da li građani/ke mogu uticati na ublažavanje negativnih uticaja klimatskih promjena?

Ogromna većina od 154 ispitanika/ca je odgovorila sa Da dok je njih 63 ili 29 % odgovorilo sa Ne.

217 одговора

¹ Upitnikom je traženo da se izaberu tri moguća odgovora.

20. Ukoliko je odgovor DA, molimo Vas da nam navedete primjer:

Na ovo pitanje je prispjelo 109 odgovora. Kao najčešći primjeri navode se savjesnije ponašanje koje će na različite načine rezultirati smanjenjem emisija CO₂, poput smanjenja upotrebe automobila, manja upotreba fosilnih goriva, racionalnija potrošnja električne energije. Zatim smatraju da je potrebna veća briga o resursima, bolje ophođenje prema vodama, veći stepen reciklaže, savjesniji odnos prema prirodi.

21. Da li ste spremni da se uključite u ublažavanje negativnih uticaja klimatskih promjena?

Veliki broj ispitanika/ca se izjasnio sa jednim od tri ponuđena pozitivna odgovora s tim što je najveći broj, 83 ili 37,9% se izjasnilo sa odgovorom Jesam, tako što ću početi da mijenjam svoje životne navike, 46 ili 21% se izjasnilo sa Jesam, tako što ću pomoći aktivnosti na terenu, 45 ili 20,5% se izjasnilo sa Da, to mi je veoma bitno. Ukupan broj pozitivnih odgovora je 174 ili 79,4%.

Sa druge strane 21 ili 9,6% ispitanika/ca je Neodlučno, 20 ili 9,1% se izjasnilo sa nijesam, dok 4 ili 1,8% ispitanika/ca je navelo da ih Ne interesuju klimatske promjene.

219 одговора

